

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVIII/207/2021
Rady Powiatu Łosickiego
z dnia 28 czerwca 2021 r.

**„PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE
ŁOSICKIM
NA LATA 2021 - 2026”**

ŁOSICE, 2021

I. W S T E P

W 2020 r. zakończyła się realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2015 - 2020. Niniejszy Program stanowi kontynuację i uzupełnienie Programu, z uwzględnieniem aktualizacji potencjalnych działań w kontekście źródeł finansowania oraz możliwości instytucjonalnych i prawnych, a także rosnących potrzeb osób niepełnosprawnych zamieszkujących powiat łosicki.

Głównym celem Programu jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest dokumentem służącym realizacji polityki socjalnej, i dotyczy następujących problemów:

1. zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych,
2. zapobiegania i przeciwdziałania marginalizacji osób niepełnosprawnych,
3. poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych,
4. tworzenia rynku pracy dla osób niepełnosprawnych,
5. zapobiegania pogłębianiu się niepełnosprawności,
6. ograniczenia skutków niepełnosprawności,
7. systematycznego monitorowaniu potrzeb osób niepełnosprawnych,
8. efektywnego wykorzystywania dostępnych funduszy,
9. tworzenia warunków do rozwoju współpracy między organizacjami pozarządowymi i samorządowymi.

Adresatami programu są:

- Osoby niepełnosprawne z terenu powiatu łosickiego
- Instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się statutowo pomocą osobom niepełnosprawnym

Wprowadzenie i definicje

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest dokumentem służącym realizacji lokalnej polityki społecznej. Stanowi podstawę do aplikowania o środki finansowe na realizację działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ich integracji ze środowiskiem oraz aktywizacji zawodowej i społecznej. Jest to program otwarty, o dużym stopniu ogólności, co umożliwiać będzie podejmowanie różnorodnych, pożytecznych inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych.

Opracowanie programu jest jednocześnie wykonaniem delegacji zawartej w art. 35a ust. 1. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 573), który nakłada na powiaty obowiązek „opracowania i realizacji, zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych”.

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych (art.7.1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej [...]) oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Rehabilitacja zawodowa (Art.8 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej [...]) ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Do realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, niezbędne jest:

1. Dokonanie oceny zdolności do pracy, w szczególności przez:
 - a) przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności,
 - b) ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań.
2. Prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia.
3. Przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia.
4. Dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie.
5. Określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy, a w razie potrzeby - przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego itp.

Rehabilitacja społeczna (Art. 9. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej [...]) ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

1. Wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej.
2. Wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych.
3. Likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji.
4. Kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W Polsce dokumentem regulującym prawa osób niepełnosprawnych jest **Karta Praw Osób Niepełnosprawnych** określona w Uchwale Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Z uregulowania wynika, iż osoby niepełnosprawne mają w szczególności prawo do:

1. Dostępu do dóbr i usług, umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.
2. Dostępu do leczenia i opieki medycznej, diagnostyki, rehabilitacji, edukacji leczniczej oraz zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.
3. Dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną.
4. Nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, do korzystania z edukacji specjalnej lub indywidualnej.
5. Pomocy psychologicznej, pedagogicznej lub innej specjalistycznej, umożliwiającej

- rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji.
6. Pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z możliwościami oraz do korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy, a w szczególności do pracy w warunkach chronionych.
 7. Zabezpieczenia społecznego, uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności.
 8. Życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym dostępu do obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji i możliwości komunikacji międzyludzkiej.
 9. Posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych.
 10. Pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz do rekreacji i turystyki.

Program zakłada współpracę wielu instytucji i organizacji w tym również pozarządowych działających na terenie powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych.

W przeszłości polityka wobec osób niepełnosprawnych w dużej mierze polegała na społecznej kompensacji poprzez działania charytatywne oraz rozwój usług opiekuńczych. Pomimo, że była ona potrzebna i oparta na dobrych intencjach, wpłynęła na marginalizację i zbyt niskie uczestnictwo tej grupy osób w życiu społecznym.

Do powstania popularnych stereotypów przyczyniał się sam brak obecności osób z niepełnosprawnością w głównych dziedzinach życia. Prowadziło to z kolei do samonapędzającego się procesu marginalizacji. Właśnie w ten sposób wzmacniały się wzajemne uprzedzenia, brak równych szans i dyskryminacja.

Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych:

(..)Wszystkie osoby niepełnosprawne mają prawo do korzystania z pełni przysługujących im praw, w tym do dostępu do leczenia i opieki medycznej, świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, leczniczych i rehabilitacyjnych, do nauki, do szkolenia się, prawo do pracy odpowiedniej do rodzaju i stopnia niepełnosprawności, prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, prawo do uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swoich zainteresowań i potrzeb (...).

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych

Niepełnosprawność jest pojęciem szerokim. Trudno ją zdefiniować. Powoduje indywidualne konsekwencje o charakterze społecznym. Jest to zjawisko niejednorodne, obejmujące bowiem wiele ograniczeń, które mogą wynikać z chorób somatycznych, psychicznych lub umysłowych dlatego też są różne definicje niepełnosprawności. Na potrzeby Programu przyjęto następujące definicje osoby niepełnosprawnej:

„Niepełnosprawnymi są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi” - Karta Praw Osób Niepełnosprawnych, uchwała Sejmu RP z dnia 1 sierpnia 1997 r.

„Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeśli uzyskały orzeczenie” - ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

II. ZAŁOŻENIA OGÓLNE I DEFINICJE

Program jest skierowany do niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Łosickiego oraz ich rodzin.

W dniu 6 września 2012 r. Polska ratyfikowała Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych. Konwencja to pierwszy międzynarodowy akt prawny, który w kompleksowy sposób mówi o kwestiach niepełnosprawności. Konwencja ta określa co należy robić, aby wszystkie prawa człowieka, były dostępne także dla osób niepełnosprawnych.

„Celem niniejszej Konwencji jest popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności.

Do osób niepełnosprawnych zaliczają się te osoby, które mają długotrwałe fizyczne, umysłowe, intelektualne oraz dotyczące zmysłów uszkodzenia mogące w oddziaływaniu z różnymi barierami utrudniać im pełne i skuteczne uczestnictwo w społeczeństwie na zasadach równości z innymi osobami” (art. 1 Konwencji).

Natomiast ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zawęży powyższą definicję określając:

„Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeśli uzyskały orzeczenie”.

Dla potrzeb Powiatowego Programu przyjmujemy obie definicje, stosując określenie z ustawy do realizacji zadań z niej wynikających. Biorąc pod uwagę powyższe definicje niepełnosprawność przedstawia się, jako zjawisko różnorakie, które obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych o charakterze fizycznym lub intelektualnym. Może wynikać z choroby somatycznej lub umysłowej, również może mieć charakter stały lub przejściowy. Występuje we wszystkich grupach wiekowych.

W przeszłości, działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych polegały na społecznej kompensacji poprzez działania charytatywne, oddzielne świadczenia oraz rozwój usług opiekuńczych. Polegały one głównie na dobrych intencjach. Wpływały one na marginalizację i zbyt niskie uczestnictwo tej grupy w życiu społecznym. Dowartościowanie i ujawnianie różnic indywidualnych jest obecnie jednym z największych wyzwań społecznych.

Natomiast tradycyjne procesy społeczne i ekonomiczne przebiegają w oparciu o założenia związane z pojęciem normalności, które nie uwzględnia osób z niepełnosprawnością. Modelowy przykład dotyczy organizacji systemu transportu i budynków użyteczności publicznej. Były one i jeszcze często są dla „przeciętnego” człowieka i nie uwzględniają osób z ograniczoną mobilnością. W ten sposób możliwości ich udziału w danej dziedzinie życia społecznego znacznie się zmniejszają. Do powstania takich stereotypów przyłożył się brak obecności osób z niepełnosprawnością w głównych gałęziach życia. Nieznajomość środowiska osób niepełnosprawnych doprowadziła do ich wykluczenia społecznego, a także do samonapędzającego się procesu marginalizacji. Właśnie poprzez takie postawy społeczne powstają uprzedzenia, niechęć, a w konsekwencji dyskryminacja. Marginalizacja i dyskryminacja ze względu na niesprawność obciążają również ogromnymi kosztami budżet państwa.

III. PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE SYTUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE ŁOSICKIM.

1. Diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych

Rozpoznawanie i zdiagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych, a także podejmowanie działań mających na celu wyeliminowanie przeszkód utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w życiu społecznym, zapobiega marginalizowaniu i wykluczeniu społecznemu tej grupy osób. Powiatowy Program Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ma na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz umożliwienie zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia.

Program ma charakter otwarty, a stopień ogólności zawartych w programie działań umożliwi podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw oraz włączania na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów, uczestników. Z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych, dopuszcza się możliwość poszerzenia go o nowe obszary działań. Istotną część tych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w naszym powiecie realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowy Urząd Pracy.

Warunkiem powodzenia realizacji Programu jest czynne w nim uczestnictwo oraz współpraca z samorządami gminnymi, jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, placówkami służby zdrowia i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Program skierowany jest do niepełnosprawnych mieszkańców powiatu łosickiego.

Dane statystyczne

Tabela 1. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łosicach, które skorzystały ze wsparcia:

Ilość osób niepełnosprawnych, które skorzystały ze wsparcia PUP						
Rok	FORMY WSPARCIA					
	Staż	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Szkolenie	Prace społecznie użyteczne	Dotacje na działalność gospodarczą
2018	9	3	2	0	1	1
2019	3	0	2	0	1	0
2020	6	0	3	0	2	1

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Łosicach

Tabela 2. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łosicach, które skorzystały ze wsparcia PFRON:

FORMY WSPARCIA	ROK		
	2018	2019	2020
Jednorazowe środki na działalność gospodarczą	1	0	1
Refundacja pracodawcy kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej	0	0	0
Staż	0	0	0
Prace interwencyjne	0	0	0

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Łosicach

Tabela 3. Liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z dofinansowań na poszczególne zadania w ramach środków PFRON w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	95	147	124
Uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	136	27	36
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	14	6	8

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach

Tabela 4. Kwoty wydatkowane na poszczególne zadania w ramach środków PFRON w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	70 227	173 037	127 362
Uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	43 572	33 802,60	47 657
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	61 000	42 754	68 640

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach

IV. ORGANIZACJE I INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach,
2. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,
3. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Łosicach,
4. Powiatowy Urząd Pracy w Łosicach,
5. Urząd Miasta i Gminy w Łosicach,
6. Ośrodki Pomocy Społecznej z 6-ciu gmin Powiatu Łosickiego,
7. Placówki Opieki Zdrowotnej w Łosicach i gminach
8. Szkoły Powiatu Łosickiego,
9. Łosicki Związek Emerytów i Rencistów,
10. Łosickie Stowarzyszenie Rozwoju – Equus,
11. Biuro Porad Obywatelskich.

PODEJMOWANE ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH INSTYTUCJI I ORGANIZACJI NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką działającą m.in. na rzecz osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne jak wszyscy obywatele mają prawo do korzystania ze środowiska dla nich dostępnego. Przepisy obowiązującego prawa zapewniają im dostęp do wszystkich instytucji służb publicznych, posiadanie maksymalnej swobody poruszania się, wstęp do budynków. Jednak w praktyce licznie występujące bariery architektoniczne utrudniają, a często wręcz uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym poruszanie się w środowisku. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za pośrednictwem Centrum Pomocy Rodzinie może wspierać finansowo działania z zakresu eliminowania barier utrudniających integrację osób niepełnosprawnych w środowisku. Tę kwestię reguluje Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON z dnia 11 czerwca 2015 r. (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 926)

Likwidacja barier architektonicznych

Wnioski o udzielenie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych należy składać we właściwym dla miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej - Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

O likwidację barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się i są właścicielami lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela mieszkania lub budynku, w którym mieszkają na stałe, a realizacja zadania umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi im wykonywanie podstawowych, codziennych czynności i kontaktów z otoczeniem.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed zawarciem umowy. Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych wynosi do 80 % całego kosztu, nie więcej jednak niż do wysokości 15-krotnego przeciętnego wynagrodzenia. Podstawę dofinansowania zadania stanowi umowa, która określa między innymi rodzaj i zakres zadania objętego dofinansowaniem, wysokość przyznanych środków, termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadania.

Likwidacja barier architektonicznych powinna być przeprowadzona w tym samym roku, w którym zawarto umowę.

Dofinansowanie dla osoby niepełnosprawnej, z trudnościami w poruszaniu się może obejmować:

- ✓ udokumentowane koszty przeprowadzki do lokalu wymagającego likwidacji barier architektonicznych,
- ✓ budowę pochylni i dojścia do budynku,
- ✓ montaż podnośnika lub platformy na zewnątrz budynku,
- ✓ zakup schodolaza,
- ✓ zakup i montaż poręczy i uchwytów,
- ✓ likwidację progów,
- ✓ wyrównanie poziomu podłóg,
- ✓ poszerzenie drzwi,
- ✓ zakup i ułożenie wykładziny antypoślizgowej,
- ✓ budowa przełączny wodociągowych i kanalizacyjnych,
- ✓ realizację łazienki przystosowanej do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- ✓ wykonanie dodatkowego oświetlenia w przypadku osoby z dysfunkcją narządu wzroku,

Likwidacja barier w komunikowaniu się

Bariery w komunikowaniu się są jednym z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystania z przysługującego im prawa do pełnego życia i zaspokajania swoich potrzeb na równi z innymi. Likwidacja tych barier polega na umożliwieniu osobom niepełnosprawnym swobodnego komunikowania się z otoczeniem.

Osoba niepełnosprawna o likwidację barier w komunikowaniu się może ubiegać się, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności i umożliwi lub ułatwi kontakt z otoczeniem.

Wnioski o przyznanie dofinansowania składa się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie właściwego dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy przez cały rok. Dofinansowanie nie może odejmować kosztów poniesionych przed zawarciem umowy.

Wysokość dofinansowania jest udzielana do 80 % kosztów przedsięwzięcia, nie więcej niż do wysokości 15-krotnego przeciętnego wynagrodzenia. Podstawę dofinansowania zadania stanowi umowa określająca rodzaj urządzeń i usług podlegających dofinansowaniu, wysokość przyznanych środków, termin zakupu urządzeń lub wykonania usługi.

Dofinansowaniem może być objęty zakup i montaż następujących urządzeń:

- zegarków mówiących, budzików świetlnych i vibracyjnych,
- faksu, telefaksu, pagera,
- komputera z oprogramowaniem,
- telefonu,
- radiomagnetofonu,
- dyktafonu,
- wzmacniaczy do aparatu telefonicznego,
- programów logopedycznych.

Likwidacja barier technicznych

Wykonywanie czynności dnia codziennego przez ludzi zdrowych, sprawnych odbierane jest, jako coś oczywistego, jako szarą rzeczywistość. Te same czynności, którym muszą stawiać czoło osoby niepełnosprawne, urastają dla nich do rangi problemu. Napotykanie, na co dzień przeszkody w postaci utrudnień technicznych dezorganizują im dojście do samodzielności.

O dofinansowanie na likwidację barier technicznych ze środków PFRON może ubiegać się osoba niepełnosprawna, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z rodzaju niepełnosprawności, a realizacja zadania umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi wykonywanie podstawowych codziennych czynności. Dofinansowanie nie przysługuje osobom niepełnosprawnym, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskały na ten cel dofinansowanie ze środków PFRON.

Wniosek składa się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie właściwego dla miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej w każdym czasie. Podstawę dofinansowania stanowi umowa, która powinna zawierać między innymi: rodzaj urządzenia objętego dofinansowaniem, wysokość przyznanych środków, termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadania.

Turnusy rehabilitacyjne

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych jest jedną z podstawowych form rehabilitacji społecznej.

Zgodnie z art.10c ust 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r z późniejszymi zmianami „turnus oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu”.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych istnieje możliwość dofinansowania osobom niepełnosprawnym udziału w turnusach rehabilitacyjnych.

Obowiązują następujące rodzaje turnusów rehabilitacyjnych:

- 1) usprawniająco – rekreacyjny,
- 2) rekreacyjno - sportowy i sportowy,
- 3) szkoleniowy,
- 4) psychoterapeutyczny,
- 5) rozwijający zainteresowania i uzdolnienia,
- 6) nauki niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością.

Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie, pod warunkiem, że:

- 1) została skierowana na turnus rehabilitacyjny na wniosek lekarza, pod którego opieką się znajduje,
- 2) w roku, w którym ubiega się o dofinansowanie, nie uzyskała na ten cel dofinansowania ze środków Funduszu ,
- 3) weźmie udział w turnusie, który odbędzie się w ośrodku wpisanym do rejestru ośrodków, prowadzonego przez wojewodę, albo poza takim ośrodkiem,

- w przypadku, gdy turnus jest organizowany w formie niestacjonarnej,
- 4) wybierze organizatora turnusu, który posiada wpis do rejestru organizatorów turnusów,
 - 5) będzie uczestniczyła w zajęciach przewidzianych w programie turnusu, który wybrała,
 - 6) nie będzie pełniła funkcji członka kadry na turnusie ani nie będzie opiekunem innego uczestnika tego turnusu,
 - 7) złoży oświadczenie o wysokości dochodu obliczonego zgodnie z art. 10e ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej wraz z informacją o liczbie osób we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - 8) w przypadku turnusu, którego program przewiduje także zabiegi fizjoterapeutyczne, przedstawi podczas pierwszego badania lekarskiego na turnusie zaświadczenie lekarskie o aktualnym stanie zdrowia, w szczególności o chorobie zasadniczej, uczuleniach i przyjmowanych lekach.

Osobie niepełnosprawnej o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo równoważnym oraz osobie niepełnosprawnej w wieku do 16 lat może być przyznane dofinansowanie pobytu na turnusie rehabilitacyjnym jej opiekuna, pod warunkiem, że:

1. wniosek lekarza, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, zawiera wyraźne wskazanie wraz z uzasadnieniem konieczności pobytu opiekuna;
2. opiekun:
 - a) nie będzie pełnił funkcji członka kadry na tym turnusie,
 - b) nie jest osobą niepełnosprawną wymagającą opieki innej osoby,
 - c) ukończył 18 lat lub,
 - d) ukończył 16 lat i jest wspólnie zamieszkującym członkiem rodziny osoby niepełnosprawnej.

Dofinansowanie uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w turnusie rehabilitacyjnym może być wykorzystane jedynie przez osobę, której zostało przyznane. W przypadku skrócenia uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym z przyczyn innych niż losowe, osoba niepełnosprawna ponosi koszty pobytu na tym turnusie.

W przypadku skrócenia pobytu opiekuna osoby niepełnosprawnej na turnusie rehabilitacyjnym z przyczyn innych niż losowe, opiekun ponosi koszty pobytu na tym turnusie. Osoba niepełnosprawna ubiegająca się o dofinansowanie składa osobiście lub za pośrednictwem opiekuna albo organizatora turnusów rehabilitacyjnych wniosek o dofinansowanie w centrum pomocy właściwym dla miejsca zamieszkania. Osoba niepełnosprawna bezdomna, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, składa wniosek o dofinansowanie w centrum pomocy właściwym dla miejsca pobytu. Osoba niepełnosprawna pozostająca pod opieką, składa wniosek o dofinansowanie w centrum pomocy właściwym dla miejsca pobytu.

Do wniosku o dofinansowanie dołącza się:

1. kopie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub kopie orzeczenia, lub kopie wypisu z treści orzeczenia traktowanego na równi z tym orzeczeniem albo kopie orzeczenia o niepełnosprawności;
2. wniosek lekarza, pod którego opieką znajduje się osoba niepełnosprawna, o skierowanie na turnus rehabilitacyjny.

Centrum Pomocy w terminie 10 dni od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie informuje wnioskodawcę o występujących we wniosku uchybieniach.

Uchybienia we wniosku powinny być usunięte w terminie 30 dni od dnia otrzymania od Centrum Pomocy informacji o uchybieniach występujących we wniosku. Nie usunięcie uchybień w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.

Wnioski o dofinansowanie są rozpatrywane przez Centrum Pomocy w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenia o zaliczeniu do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności albo równoważne, osoby niepełnosprawne w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności

Centrum Pomocy w terminie 7 dni od i rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie powiadamia w formie pisemnej wnioskodawcę o sposobie jego rozpatrzenia. Ze środków Funduszu nie może być dofinansowane uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym finansowanym w części lub w całości na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub o systemie ubezpieczeń społecznych albo o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Wysokość dofinansowania wynosi:

1. 30% przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, zwanego dalej "przeciętnym wynagrodzeniem" - dla osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 roku życia oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16-24 lat uczącej się i niepracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności,
2. 27% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,
3. 25% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej z lekkim stopniem niepełnosprawności,
4. 20% przeciętnego wynagrodzenia - dla opiekuna osoby niepełnosprawnej,
5. 20% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.

Osoba niepełnosprawna, w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia o przyznaniu dofinansowania, nie później jednak niż na 21 dni przed dniem rozpoczęciem turnusu rehabilitacyjnego, przekazuje centrum pomocy informacje o wyborze turnusu, w którym będzie uczestniczyła.

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny

O dofinansowanie ze środków Funduszu zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, jeżeli przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielonych przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczonych za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- a) 50% przeciętnego wynagrodzenia, na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
- b) 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 80% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Dofinansowanie następuje na pisemny wniosek złożony do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie właściwego dla:

- miejsca zamieszkania – w przypadku osoby niepełnosprawnej,
- siedziby lub miejsca prowadzenia działalności – w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, osoby prawnej i jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej.

Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie lekarskie, uzasadniające potrzebę prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu.

Podstawę dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny stanowi umowa zawarta przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie z osobą niepełnosprawną lub jej przedstawicielem ustawowym, osobą fizyczną prowadzącą, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej.

Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w każdym czasie.

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wynosi:

- a) do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany,
- b) do 150% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez Narodowy Fundusz Zdrowia, oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów lub środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.

Do wymaganych dokumentów należy dodatkowo dołączyć fakturę określającą cenę nabycia z wyodrębnioną kwotą opłaconą w ramach ubezpieczenia zdrowotnego oraz kwotą udziału własnego wraz z potwierdzeniem za zgodność przez świadczeniodawcę realizującego zlecenie, kopie zrealizowanego zlecenia na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze lub kopię zlecenia na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wraz z ofertą określającą cenę nabycia z wyodrębnioną kwotą opłaconą w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i kwotą udziału własnego oraz termin realizacji zlecenia od momentu przyjęcia go do realizacji.

Skutkiem działań podejmowanych w ramach rehabilitacji społecznej powinno być uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym w takim samym stopniu, w jakim mogą w nim uczestniczyć pełnosprawni członkowie społeczeństwa. Każda osoba niepełnosprawna powinna zostać tak przygotowana do życia, aby ono nie różniło się od życia pełnosprawnych członków społeczeństwa.

Aby podstawowy cel rehabilitacji społecznej został osiągnięty powinna ona obejmować dwie zasadnicze sfery zagadnień:

1. Sferę osobistą, w której istotne jest nauczanie osób niepełnosprawnych:
 - radzenia sobie z sobą samym i swoimi osobistymi problemami,
 - odnalezienie siebie i swojego miejsca w społeczeństwie,
 - przystosowania się do swojej niepełnosprawności,
 - przezwyciężania skutków niepełnosprawności.
2. Sferę społeczną, gdzie istotne jest nauczanie osób niepełnosprawnych radzenia sobie z nowymi sytuacjami w życiu społecznym, gdy osoba niepełnosprawna musi przystosować się do pełnienia dotychczasowych ról społecznych w nowych warunkach, nowych relacji z otoczeniem (rodziną, sąsiadami, znajomymi współpracownikami).

Rehabilitacja zawodowa

Kolejnym z działań podejmowanych przez Powiat jest rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych realizowana przez Powiatowy Urząd Pracy w Łosicach.

W ramach rehabilitacji zawodowej osoba niepełnosprawna może ubiegać się o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia jeżeli nie otrzymała środków publicznych na ten cel.

Zatem osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może otrzymać jednorazowe środki na:

- 1) podjęcie po raz pierwszy działalności:
 - a) gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie gospodarczej,
 - b) rolniczej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, w tym polegającej na prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej, bez względu na formę prawną jej prowadzenia,
- 2) wniesienie po raz pierwszy wkładu do spółdzielni socjalnej,
- 3) ponowne podjęcie działalności gospodarczej, o której mowa w pkt. 1 lub ponowne wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej, jeżeli zgodnie z oświadczeniem wnioskodawcy upłynęło, co najmniej 12 miesięcy od zaprzestania prowadzenia tej działalności lub ustania członkostwa w spółdzielni socjalnej.

Wnioskodawca zobowiązany jest do prowadzenia działalności przez okres 24 miesięcy i przeznaczyć środki na cel określony w umowie. Pracodawca, który przez okres, co najmniej 36 miesięcy zatrudni osobę niepełnosprawna zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy, jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu, może otrzymać na wniosek, ze środków funduszu zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Program „Aktywny Samorząd”.

W roku 2012 powiat łosicki przystąpił do realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON. Jednostką odpowiedzialną za realizację programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach.

Podjęcie się przez Powiat i Centrum Pomocy Rodzinie realizacji tego programu było ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Adresatami programu są osoby niepełnosprawne z terenu powiatu łosickiego, do których skierowano za pośrednictwem instytucji pomocy społecznych, urzędów gmin oraz instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych informacje dotyczące realizowanego programu.

Od 2012 roku osoby niepełnosprawne uzyskały wsparcie w ramach następujących modułów:

- 1) **Moduł I** – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:
 - a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
 - Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

- b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
 - Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
 - c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
 - Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
 - Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
 - Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości),
 - d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;
- 2) **Moduł II** – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym;
 - 3) **Moduł III** – szkolenia kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności.

Program „Wyrównywanie Różnic Między Regionami”.

W roku 2013 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach przystąpiło do programu Wyrównanie różnic między regionami II.

Program ma na celu wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Dofinansowaniem ze środków przeznaczonych na realizację programu mogą być objęte, w ramach:

- 1) **Obszaru A** (wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny) – część kosztów wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny,
- 2) **Obszaru B** (likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania – część kosztów likwidacji barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach powiatowych i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania,
- 3) **Obszaru C** (tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych) – część kosztów utworzenia spółdzielni socjalnej w zakresie adaptacji pomieszczeń oraz wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych,
- 4) **Obszaru D** (likwidacja barier transportowych) – część kosztów zakupu lub przystosowania pojazdów przeznaczonych do przewozu osób niepełnosprawnych,
- 5) **Obszaru E** (dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych) – wymagany wkład własny beneficjentów w projekty dotyczące aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych,

- 6) **Obszaru F** (tworzenie warsztatów terapii zajęciowej) – część kosztów utworzenia warsztatów terapii zajęciowej (prace adaptacyjne, modernizacja lub rozbudowa obiektu, zakup niezbędnego wyposażenia),
- 7) **Obszaru G** (skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych) – koszty wynikające z zadań, o których mowa w art.: 11, 12a, 13, 26, 26d, 26e, 40 oraz art. 41 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

W latach kolejnych jeżeli będzie taka możliwość PCPR nadal będzie przystępował do realizacji programów współfinansowanych przez PFRON.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

Obecny skład Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych powołany został Zarządzeniem Starosty Łosickiego Nr 1/2018 z dnia 26.04.2018 r.

Zadania Powiatowej Rady określa art. 44 b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie organizacji trybu działania wojewódzkich, powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych.

Do zakresu działania rady należy m.in.

- 1) Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
 - realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- 2) Opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
- 3) Ocena realizacji programów.
- 4) Opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Posiedzenia rady zwoływane są, co najmniej raz na kwartał przez przewodniczącego:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek, co najmniej połowy członków prezydium rady
- 3) na wniosek, co najmniej 1/3 liczby członków rady.

W roku 2018 przewidziano do realizacji następujące działania Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Łosicach:

- 1) Opracowanie i przyjęcie sprawozdania z działalności Rady
- 2) Opiniowanie projektów uchwał i programów pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.
- 3) Opiniowanie uchwał Rady Powiatu dot. podziału środków PFRON.
- 4) Opiniowanie projektów uchwał Rady Powiatu, oraz przedstawienie stanowiska Rady w sprawach dotyczących osób niepełnosprawnych.
- 5) Wizyty w instytucjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
- 6) Spotkania z władzami samorządowymi.

- 7) Inicjowanie spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych i instytucji działających na terenie powiatu w gestii, których leżą sprawy, działalność skierowana do osób niepełnosprawnych.
- 8) Zachęcanie niepełnosprawnych do aktywności, uczestniczenia w spotkaniach, programach, projektach na terenie swoich miejscowości.

V. CELE PROGRAMU ORAZ DZIAŁANIA NIEZBĘDNE DO JEGO OSIĄGNIĘCIA.

CEL PRIORYTETOWY PROGRAMU

Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych umożliwiające funkcjonowanie w społeczności lokalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Przyjęcie powyższego założenia zobowiązuje do podjęcia działań ukierunkowanych na :

- podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie skutecznej pomocy medycznej, usług rehabilitacyjnych oraz wsparcie w środowisku w celu zapewnienia osobie niepełnosprawnej optymalnego poziomu funkcjonowania, samodzielności i niezależności,
- dążenie do zapewnienia środowiska wolnego od barier architektonicznych w przestrzeni publicznej i w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej z uwzględnieniem dostępu do środków transportu i informacji,
- zaspakajanie specjalnych potrzeb edukacyjnych,
- wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, a w szczególności na otwartym rynku pracy,
- zapewnienie możliwości pełnego uczestnictwa w kulturze, edukacji, uprawianiu sportu, korzystania z różnorodnych form rekreacji.

Znaczącą rolę przy wdrażaniu programu powinny pełnić organizacje pozarządowe, które zrzeszają osoby niepełnosprawne i ich rodziców/opiekunów oraz organizacje specjalizujące się w świadczeniu usług i realizacji zadań z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych w różnych sferach życia.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Inicjowanie, prowadzenie i wspieranie działań zmierzających do likwidacji barier (m. in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych) utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym.
2. Rozwój usług rehabilitacyjnych, pomagających osiągnąć i utrzymać optymalny poziom niezależności i funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkiwania.
3. Integracja społeczna, zapobieganie społecznemu wykluczeniu - wspieranie aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym (kultura, sport, turystyka...).
4. Integracja i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1

Inicjowanie, prowadzenie i wspieranie działań zmierzających do likwidacji barier (m. in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych) utrudniających niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym

Osoby niepełnosprawne mają takie same prawa jak wszyscy obywatele. Mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli - bez względu na przyczynę, rodzaj i stopień niepełnosprawności.

Przepisy obowiązującego prawa zapewniają osobom niepełnosprawnym dostęp do wszelkich instytucji użyteczności publicznej, posiadanie maksymalnej swobody poruszania się, wstęp do budynków i środków transportu. Jednak w praktyce występują liczne bariery funkcjonalne, do których można zaliczyć:

- bariery architektoniczne - utrudnienia w korzystaniu przez osobę niepełnosprawną z budynków i otoczenia,
- bariery urbanistyczne - utrudnienia w korzystaniu z niezabudowanej przestrzeni publicznej,
- bariery w komunikowaniu się - utrudnienia w porozumiewaniu się między ludźmi i dostępie do informacji,
- bariery transportowe - utrudnienia w korzystaniu ze środków transportu,
- bariery techniczne - utrudnienia w korzystaniu z przestrzeni życiowej człowieka wskutek braku odpowiednio przystosowanych urządzeń technicznych.

Likwidacja istniejących barier pozwoli osobie niepełnosprawnej na aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Występujące bariery są przyczyną izolacji osoby niepełnosprawnej od otoczenia i uzależnienia jej od pomocy innych osób.

Należy więc podejmować działania zmierzające do usuwania występujących barier, które ograniczają lub uniemożliwiają jednostce samodzielne funkcjonowanie w środowisku. Włączenie się osób niepełnosprawnych do czynnego i aktywnego życia w społeczeństwie jest podstawowym warunkiem integracji społecznej. Dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej należy stworzyć możliwość uczęszczania do ogólnie dostępnych placówek oświatowych.

Zadania:

- 1) Likwidacja barier architektonicznych, oraz technicznych w budynkach użyteczności publicznej, a w szczególności w placówkach edukacyjnych, zakładach opieki zdrowotnej, oraz mieszkaniach osób niepełnosprawnych.
- 2) Inicjowanie działań zmierzających do usuwania przeszkód utrudniających uczestnictwo i poruszanie się w obiektach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych.
- 3) Tworzenie możliwości do korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego niezbędnego do funkcjonowania w społeczeństwie.
- 4) Inicjowanie i wspieranie finansowe działań różnych podmiotów zmierzających do podejmowania przedsięwzięć mających na celu zwiększanie integracji społecznej ze środowiskiem osób niepełnosprawnych.
- 5) Rozszerzanie usług dotyczących poradnictwa specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin - prawne, zawodowe, socjalne, psychologiczne.
- 6) Podejmowanie działań mających na celu rozpowszechnianie informacji dot. problemów osób niepełnosprawnych poprzez informacje w prasie lokalnej,

prelekcjach, spotkaniach, stronie internetowej Starostwa i PCPR.

- 7) Inicjowanie działań zmierzających do stworzenia osobom niepełnosprawnym możliwości pełnego i aktywnego udziału w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce.
- 8) Likwidacja barier transportowych i społecznych dzieciom, młodzieży i dorosłym osobom niepełnosprawnym.
- 9) Tworzenie i realizowanie programów pomocowych adresowanych do uczniów i studentów niepełnosprawnych.
- 10) Rozwój specjalistycznych usług wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Działania:

- 1) Informowanie społeczności o możliwościach korzystania ze środków PFRON w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.
- 2) Podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji, w tym pomoc w:
 - zakupie środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek powiatu, samorządów gminnych, organizacji pozarządowych,
 - zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego przez osobę niepełnosprawną samochodu,
 - zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - zakupie i utrzymaniu sprawności technicznej protez ortopedycznych,
 - utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
 - zakupie urządzeń brajlowskich i lektorskich,
 - zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, oraz szkolenia w zakresie jego obsługi,
 - dofinansowanie pobytu dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub w przedszkolu.
- 3) Podejmowanie działań dotyczących zaopatrzenia w przedmioty techniczne, umożliwiające komunikowanie się z otoczeniem.
- 4) Podejmowanie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- 5) Podejmowanie działań do przystosowania środowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Oczekiwane rezultaty:

- 1) Wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier architektonicznych.
- 2) Wzrost ilości mieszkań pozbawionych barier, przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 3) Likwidacja barier utrudniających osobom niepełnosprawnym poruszanie się po najbliższym terenie.
- 4) Likwidacja barier architektonicznych, transportowych, społecznych w szkołach.
- 5) Wzrost liczby osób niepełnosprawnych uczęszczających do placówek specjalistycznego wsparcia (Warsztatu Terapii Zajęciowej, Środowiskowego Domu Samopomocy) i rehabilitacyjnych oraz uczestniczących w życiu społecznym.

- 6) Objęcie pomocą finansową uczniów.
- 7) Większa samodzielność i niezależność osób niepełnosprawnych.
- 8) Zmniejszenie ilości osób pozostających w domu z powodu barier architektonicznych i komunikacyjnych.
- 9) Swobodne przemieszczanie się środkami transportu przez osoby niepełnosprawne.
- 10) Podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie niepełnosprawności.
- 11) Poszerzenie zakresu wiedzy osób niepełnosprawnych na temat dostępnych form pomocy.
- 12) Wzrost zainteresowania społeczności lokalnej problemami osób niepełnosprawnych.
- 13) Zwiększenie ilości imprez (kulturalnych sportowych, rekreacyjnych) z udziałem osób niepełnosprawnych.
- 14) Zwiększenie wykorzystania potencjału osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia.
- 15) Wzrost zainteresowania społeczności lokalnej problemami osób niepełnosprawnych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- 1) Liczba przeprowadzonych likwidacji barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej.
- 2) Liczba przeprowadzonych likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych.
- 3) Liczba przeprowadzonych likwidacji barier komunikacyjnych.
- 4) Liczba zorganizowanych imprez oraz różnorodność form aktywnego spędzania czasu.
- 5) Liczba informacji o działaniach osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia, promujących pozytywny wizerunek osób niepełnosprawnych.
- 6) Liczba placówek oświatowych bez barier.
- 7) Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego.

Realizator zadania: PCPR, PFRON.

Termin realizacji zadania: Zadania o charakterze ciągłym.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2

Rozwój usług rehabilitacyjnych, pomagających osiągnąć i utrzymać optymalny poziom niezależności i funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkiwania.

Wczesne wykrywanie, diagnozowanie, interwencja i stymulacja mogą znacznie ograniczyć skutki niepełnosprawności oraz zwiększyć sprawność organizmu. Zgodnie z definicją zapisaną w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. O rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 573).

„Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej”. Rehabilitacja powinna być dostępna, wcześnie zapoczątkowana oraz kompleksowa. Rehabilitacja powinna również:

- przywracać osobom niepełnosprawnym zdolność do wykonywania samodzielnie podstawowych codziennych czynności,

- przygotować do samodzielnego życia w społeczeństwie,
- stworzyć warunki i możliwości kontaktów ze środowiskiem społecznym, dostarczyć środki techniczne, przedmioty ortopedyczne, sprzęt rehabilitacyjny, który ułatwia funkcjonowanie w życiu codziennym,
- przygotować do podjęcia pracy zawodowej,
- umożliwić zatrudnienie stosownie do posiadanych kwalifikacji i niepełnosprawności.

Zadania:

- 1) Uświadamianie potrzeb wdrażania wczesnej rehabilitacji.
- 2) Stwarzanie możliwości kontynuowania rehabilitacji w domu oraz możliwości korzystania z usług rehabilitacyjnych w miejscu zamieszkania.
- 3) Tworzenie grup psychoterapeutycznych i samopomocowych dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- 4) Rehabilitacja zawodowa w zakresie inicjowania i organizowania stanowisk pracy uwzględniających rodzaj niepełnosprawności.
- 5) Stworzenie warunków do zaspokajania podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie dostępności do niezbędnych pomocy technicznych, sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego.
- 6) Rozwój poradnictwa specjalistycznego: medycznego, socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego.

Działania:

- 1) Podejmowanie działań na rzecz tworzenia sieci placówek wsparcia dziennego.
- 2) Podejmowanie działań zmierzających do doposażenia w sprzęt rehabilitacyjny placówek i instytucji zajmujących się rehabilitacją osób niepełnosprawnych
- 3) Zapewnienie środków kompensujących utratę danej funkcji organizmu, w tym zwłaszcza środków technicznych m.in. przedmiotów ortopedycznych, pomocniczych, rehabilitacyjnych ułatwiających osobom niepełnosprawnym przystosowanie i readaptację społeczną.
- 4) Wspieranie działań instytucji i organizacji prowadzących rehabilitację leczniczą, społeczną i zawodową.
- 5) Rozpowszechnianie aktualnych informacji na temat dostępnych w środowisku lokalnym usług rehabilitacyjnych, programów działań i form pomocy osobom niepełnosprawnym w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej.
- 6) Inicjowanie tworzenia wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.
- 7) Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz zwiększenia dostępności do usług rehabilitacyjnych.
- 8) Promowanie zadań instytucji i placówek zajmujących się rehabilitacją społeczną, zawodową i leczniczą.
- 9) Rozwijanie poradnictwa dla osób niepełnosprawnych

Oczekiwane rezultaty:

- 1) Stworzenie środowiska przyjaznego osobom niepełnosprawnym.
- 2) Wzrost świadomości wśród osób niepełnosprawnych w zakresie potrzeby podejmowania wczesnej i kompleksowej rehabilitacji.
- 3) Zwiększanie dostępności oraz ilości osób korzystających z różnych form usług rehabilitacyjnych.
- 4) Utworzenie nowych placówek opiekuńczo rehabilitacyjnych i doposażenie już

istniejących.

- 5) Utworzenie placówek poradnictwa specjalistycznego.
- 6) Utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- 1) Liczba osób niepełnosprawnych, którym dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego
- 2) Liczba wyposażonych placówek rehabilitacyjnych.
- 3) Liczba osób niepełnosprawnych, którym dofinansowano zakup przedmiotów ortopedycznych, pomocniczych, rehabilitacyjnych.
- 4) Liczba osób objętych rehabilitacją zawodową.
- 5) Liczba osób korzystających z rehabilitacji społecznej.
- 6) Liczba akcji promujących wczesną i kompleksową rehabilitację.
- 7) Liczba osób, których wzrosła aktywność społeczna lub zawodowa.

Realizator zadania: PCPR, PFRON, Zakłady Opieki Zdrowotnej.

Termin realizacji zadania: Zadania o charakterze ciągłym.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3

Integracja społeczna, zapobieganie społecznemu wykluczeniu - wspieranie aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym (kultura, sport, turystyka)

Osoby niepełnosprawne to tacy sami beneficjenci wszystkich praw jak i osoby pełnosprawne. Aby zagwarantować im te prawa należy podejmować działania oraz stworzyć system wyrównywania szans i tworzenie warunków umożliwiających im korzystanie z wszelkich praw przysługujących wszystkim obywatelom.

Równość szans polega na eliminacji wszelkich przeszkód (fizycznych, finansowych, socjalnych, psychologicznych) utrudniających lub zniechęcających osoby niepełnosprawne do aktywnego udziału w życiu społecznym. Należy podejmować działania przeciwdziałające zjawiskom odrzucenia, alienacji, marginalizacji. Aby przeciwdziałać wymienionym niepożądanym zjawiskom należy inspirować rozwój ruchu społecznego- lokalnego, wspierać organizacje pozarządowe, które podejmują działania na rzecz poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, w tym kultura, sport, turystyka. Stworzenie możliwości uczestnictwa w życiu publicznym, kulturalnym, sportowym oraz rekreacji i turystyce podnosi znacznie jakość ich funkcjonowania w codziennym życiu. Ich aktywna działalność we wszystkich dziedzinach życia łamie stereotypy jakie funkcjonują w społeczeństwie na temat osób niepełnosprawnych i buduje pozytywny wizerunek tych osób. Akceptacja ze strony środowiska, w którym funkcjonują eliminuje u nich poczucie odrzucenia i marginalizacji.

Należy podejmować różnorakie działania na rzecz osób niepełnosprawnych mające doprowadzić do samodzielności jednostek, ich niezależności finansowej i pełnej integracji ze społeczeństwem.

Integracja wyraża się przez akceptację i dostrzeganie miejsca osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, dostrzeganiu ich potrzeb życiowych, zawodowych i edukacyjnych.

Celem integracji jest umożliwienie osobom poszkodowanym na zdrowiu prowadzenia

normalnego życia na tych samych zasadach jak innym członkom określonych grup społecznych.

Osoby niepełnosprawne mają prawo do zagwarantowania im pełnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej tak, by miały możliwości wykorzystania swego potencjału. Należy umożliwić im dostęp do biur, instytucji, ośrodków kultury i usług z nią związanych oraz zapewnić możliwość uprawiania sportu i rekreacji.

Zadania:

- 1) Podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat praw przysługujących osobom niepełnosprawnym.
- 2) Promocja pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych.
- 3) Podnoszenie świadomości społecznej osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw i możliwości uczestnictwa w życiu społecznym.
- 4) Upowszechnianie aktualnych informacji na temat dostępnych programów i form pomocy dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
- 5) Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości uprawiania sportu i turystyki.
- 6) Popularyzacja osiągnięć artystycznych i sportowych osób niepełnosprawnych.
- 7) Promowanie wypoczynku i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych, wczasach rodzinnych, imprezach integracyjnych itp.
- 8) Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie integracji społecznej.
- 9) Podejmowanie działań na rzecz aktywnej integracji społecznej, zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej osób niepełnosprawnych w ramach projektów realizowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
- 10) Podejmowanie działań na rzecz aktywnej integracji i wyrównywania szans osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- 11) Edukacja społeczeństwa poprzez wydawanie broszur, ulotek, plakatów i artykułów o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.
- 12) Udział w projektach, programach, konkursach oraz pozyskiwanie środków finansowych na działania z zakresu aktywnej integracji ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i innych źródeł.
- 13) Organizowanie imprez, wystaw, aukcji, olimpiad i przeglądów artystycznych dla osób niepełnosprawnych i z ich udziałem.
- 14) Organizowanie imprez integracyjnych z okazji różnych rocznic i uroczystości.
- 15) Przeciwdziałanie izolacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez organizowanie imprez integracyjnych na terenie szkoły i w środowisku lokalnym.
- 16) Pobudzanie aktywności osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im udziału w turnusach rehabilitacyjnych, wycieczkach itp.
- 17) Objęcie osób niepełnosprawnych treningami usamodzielnienia i zaradności osobistej i włączenie ich do aktywnego życia w społeczności lokalnej.
- 18) Włączanie organizacji pozarządowych do działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych.

Działania:

- 1) Edukacja społeczeństwa poprzez wydawanie broszur, ulotek plakatów i artykułów o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.

- 2) Promocja osiągnięć zawodowych, artystycznych, sportowych osób niepełnosprawnych celem ukształtowania w społeczeństwie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych.
- 3) Opracowanie i opublikowanie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.
- 4) Opracowanie i realizacja projektów i programów oraz pozyskiwanie środków na aktywną integrację osób niepełnosprawnych w ramach programów, projektów i konkursów finansowych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
- 5) Udział w projektach, programach, konkursach i pozyskiwanie środków finansowych na działania z zakresu aktywnej integracji ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i innych źródeł finansowych.
- 6) Organizowanie imprez integracyjnych z okazji różnych rocznic i uroczystości.
- 7) Udostępnianie obiektów sportowych, rekreacyjnych, wystawowych dla promowania działalności osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia.
- 8) Przeciwdziałanie izolacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez organizowanie imprez integracyjnych na terenie szkoły i środowisku lokalnym.
- 9) Wyszukiwanie, wspieranie i rozwijanie talentów i uzdolnień osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach twórczości artystycznej.
- 10) Włączenie organizacji pozarządowych do działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych.

Oczekiwane rezultaty:

- 1) Zmiana świadomości społeczeństwa dotycząca osób niepełnosprawnych.
- 2) Utrwalenie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych w świadomości społecznej.
- 3) Wzmocnienie poczucia własnej wartości wśród osób niepełnosprawnych.
- 4) Rozszerzenie zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach aktywnej integracji.
- 5) Zwiększenie ilości imprez z udziałem osób niepełnosprawnych.
- 6) Zwiększenie wykorzystania potencjału osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia.
- 7) Opracowanie, wydawanie i aktualizowanie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.
- 8) Zintegrowanie współpracy instytucji lokalnych działających na rzecz osób niepełnosprawnych
- 9) Wzrost zainteresowania społeczności lokalnej problemami osób niepełnosprawnych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- 1) Liczba osób uczestniczących w programach i w projektach.
- 2) Liczba wystaw, koncertów dotyczących twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych.
- 3) Liczba imprez integracyjnych.
- 4) Liczba osób skierowanych na turnusy rehabilitacyjne.
- 5) Liczba informacji o działaniach osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia, promujących pozytywny wizerunek osób niepełnosprawnych.

Realizator zadania: PCPR, PFRON, środki z EFS, gminy, organizacje pozarządowe.

Termin realizacji zadania: Zadania o charakterze ciągłym.

CEL SZCZEGÓŁOWY 4

Integracja i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne mają prawo do podjęcia zatrudnienia z uwzględnieniem ich indywidualnych predyspozycji wynikających z rodzaju niepełnosprawności oraz kwalifikacji.

Praca zawodowa zapewnia pełne uczestnictwo w życiu społecznym gdyż:

- zapewnia niezależność materialną,
- wzmacnia poczucie własnej wartości,
- zapewnia kontakty społeczne i udział w życiu społeczności lokalnej.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Bezrobocie dotyka szczególnie osoby niepełnosprawne, które z racji swej niepełnosprawności, niskich kwalifikacji zawodowych i braku odpowiednich ofert pracy mają nikłe szanse na otrzymanie zatrudnienia. Należy podejmować działania zmierzające do wyrównywania szans zatrudniania i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Zatrudnianie osób niepełnosprawnych w naszym powiecie wymaga utrzymania sprawdzonych i istniejących już rozwiązań w tym zakresie, ale również rozwoju nowych form szkolenia, kształcenia i zatrudnienia dostosowanych do ciągle zmieniającego się rynku pracy. Należy propagować, wspierać prowadzenie samodzielnej działalności gospodarczej, propagować ten rodzaj działalności oraz szkolić w jaki sposób rozpocząć tego typu działalność. Należy podjąć również wysiłek w celu utrzymania pracy przez już zatrudnione osoby niepełnosprawne.

Zadania:

- 1) Propagowanie oraz tworzenie programów aktywnego pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych.
- 2) Propagowanie korzystnych warunków i zasad korzystania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przy tworzeniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.
- 3) Popularyzowanie wśród osób niepełnosprawnych możliwości uzyskania środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej dofinansowywanej ze środków PFRON lub innych źródeł.
- 4) Podejmowanie działań na rzecz poszerzenia oferty szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych.
- 5) Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez tworzenie, przystosowanie stanowisk pracy, adaptację pomieszczeń i urządzeń do potrzeb osób niepełnosprawnych, zatrudnienie pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu oraz stosowanie instrumentów i usług rynku pracy.
- 6) Tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- 7) Upowszechnianie informacji ułatwiających zakładom pracy tworzenie i wyposażenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- 8) Upowszechnianie informacji o możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych ze środków min. PFRON, UE.
- 9) Upowszechnianie informacji o możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych na

otwartym rynku pracy oraz o korzyściach z jakich może skorzystać pracodawca.

- 10) Rozwój doradztwa zawodowego w Powiatowym Urzędzie Pracy w zakresie doboru kierunku szkolenia, planowania ścieżki kariery zawodowej.
- 11) Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz tworzenia i rozwoju warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowego domu samopomocy, zakładu aktywności zawodowej, spółdzielni socjalnych.
- 12) Organizowanie doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych.
- 13) Rozwijanie przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych, w tym przedsiębiorczości z zakresu ekonomii społecznej.
- 14) Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Działania:

- 1) Przygotowywanie ulotek, broszur informacyjnych oraz podawanie informacji w lokalnej prasie dla pracodawców o preferencyjnych warunkach w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz o zasadach korzystania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- 2) Upowszechnianie programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
- 3) Szkolenie i przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych dostosowane do ich możliwości, a także zgodne z potrzebami lokalnego rynku pracy.
- 4) Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.
- 5) Zwiększenie zatrudnienia poprzez tworzenie, przystosowanie stanowisk pracy, adaptację pomieszczeń i urządzeń do potrzeb osób niepełnosprawnych, zatrudnienie pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu.
- 6) Organizowanie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie i przekwalifikowanie oraz promowanie różnych form zatrudnienia.
- 7) Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.
- 8) Wypracowanie współpracy wszystkich podmiotów zajmujących się rehabilitacją zawodową.
- 9) Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych - pomoc finansowa dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą lub ją prowadzących.
- 10) Prowadzenie ewidencji osób niepełnosprawnych pozostających bez zatrudnienia.
- 11) Określenie potrzeb zawodowych wśród osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP i udzielanie porad indywidualnych i zbiorowych.
- 12) Nauka umiejętności poszukiwania pracy.
- 13) Wspieranie w tym finansowe pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne.

Oczekiwane rezultaty:

- 1) Rozszerzenie oferty szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych.
- 2) Zwiększenie liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych, w tym na otwartym rynku pracy.
- 3) Zwiększenia liczby osób przeszkolonych.
- 4) Zwiększenie liczby stanowisk organizowanych przy udziale środków PFRON, UE oraz innych źródeł.
- 5) Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych korzystających z doradztwa

zawodowego.

- 6) Wzrost szans osób niepełnosprawnych na zatrudnienie zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i predyspozycjami.
- 7) Zwiększenie liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych zgodnie z ich kwalifikacjami.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- 1) Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym rynku pracy.
- 2) Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących działalność gospodarczą.
- 3) Liczba utworzonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.
- 4) Liczba osób niepełnosprawnych podwyższających kwalifikacje, szkolących się lub przekwalifikowujących się.
- 5) Liczba zakładów aktywności zawodowej i spółdzielni socjalnych.
- 6) Liczba osób zatrudnionych w zakładach aktywności zawodowej i spółdzielniach socjalnych.
- 7) Liczba warsztatów terapii zajęciowej.
- 8) Liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej.

Realizator zadania: Starostwo Powiatowe, PUP, PCPR, PFRON, gminy, organizacje pozarządowe.

Termin realizacji zadania: Zadania o charakterze ciągłym do wygaśnięcia umów.

VII. PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE PRZY REALIZACJI PROGRAMU

Samorząd powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, samorządy gminne, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, wolontariusze, media, sponsorzy.

VIII. KOSZTY REALIZACJI PROGRAMU, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- środki PFRON,
- środki budżetu państwa,
- środki Europejskiego Funduszu Społecznego,
- środki własne powiatu,
- środki własne bezpośrednich realizatorów poszczególnych zadań programu,
- środki pozyskane z innych źródeł,

IX. ODBIORCY I ZASIĘG DZIAŁANIA PROGRAMU

Program obejmuje sześć gmin wchodzących w skład Powiatu Łosickiego. Bezpośrednimi odbiorcami programu są osoby niepełnosprawne zamieszkujące Powiat oraz ich rodziny. Odbiorcy pośredni to organizacje pozarządowe i instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

X. CZAS TRWANIA PROGRAMU

Termin rozpoczęcia: 1 styczeń 2021 r.

Termin zakończenia: 31 grudzień 2026 r.

XI. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, łącznie z programowaniem strategicznym. Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego.

Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- siły – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- słabości – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- szanse – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- zagrożenia – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Założeniem analizy SWOT jest ustalenie wewnętrznego potencjału Powiatu w oparciu o słabe i mocne strony, a także zidentyfikowanie czynników zewnętrznych, niezależnych od Powiatu, a mogących mieć korzystny lub niekorzystny wpływ na podejmowane działania. Ostatecznie wybory dokonane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę pozwolą na wykorzystanie mocnych stron i szans w celu eliminowania słabych stron i ewentualnych zagrożeń.

Przeprowadzona analiza pozwoliła na opracowanie właściwej strategii i przygotowanie konkretnych programów, a w efekcie wynikających z nich planów działań.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii osób niepełnosprawnych

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dobra realizacja zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON. 2. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością. 3. Aktywność instytucji w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych. 4. Doświadczenie organizacji pozarządowych i instytucji w planowaniu czasu wolnego, imprez kulturalnych, integracyjnych, sportowych dla osób niepełnosprawnych. 5. Realizacja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Łosickiego na lata 2015-2020. 6. Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Łosickiego. 7. Wysoko wykwalifikowana kadra pomocy społecznej i urzędów działających na rzecz osób niepełnosprawnych. 8. Współpraca instytucji samorządowych z pozarządowymi w zakresie wsparcia inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych.	1. Brak systemowych rozwiązań usuwania barier urbanistycznych, architektonicznych, społecznych. 2. Brak kompleksowej diagnozy potrzeb w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym, która umożliwiłaby ustalenie priorytetów dla całego środowiska (bez względu na obszar działania i rodzaj niepełnosprawności). 3. Brak systemowych rozwiązań dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych WTZ - ZAZ – ZPCH, otwarty rynek pracy. 4. Ograniczone środki na statutową działalność organizacji pozarządowych i obsługę administracyjną. 5. Dyskryminowanie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. 6. Marginalizacja problemów osób niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi. 7. Niewystarczające środki finansowe w obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych 8. Niska aktywność osób bezrobotnych niepełnosprawnych na rynku pracy. 9. Zbyt mały wolontariat wspierający osoby niepełnosprawne. 10. Ograniczona dostępność do wczesnej interwencji gwarantującej kompleksową diagnozę dziecka niepełnosprawnego i zagrożonego niepełnosprawnością. 11. Niski poziom zaangażowania środowiska osób niepełnosprawnych w działalność samopomocową. 12. Osoby niepełnosprawne nie są odpowiednio motywowane do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i aktywnego poszukiwania pracy. 13. Brak ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi

	w szczególności osób starszych po 25 roku życia (świetlice, kluby, domy dziennego pobytu, hostele, mieszkania chronione i treningowe). 14. Istnienie szeregu barier: transportowych, architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się oraz technicznych utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. 15. Rzadkie upowszechnianie w środowisku pozytywnych wzorców postaw charytatywnych i filantropijnych. 16. Utrudniona dostępność do specjalistycznej pomocy medycznej: psychiatra, okulista, rehabilitant, stomatolog. 17. Niska świadomość pracodawcy o możliwościach osób niepełnosprawnych. 18. Niska świadomość osób niepełnosprawnych na temat swoich uprawnień.
--	---

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Podniesienie świadomości społecznej w zakresie uznania prawa osób niepełnosprawnych do pełnej integracji ze społeczeństwem oraz możliwości egzekwowania przysługujących praw. 2. Istniejąca baza lokalowa na działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. 3. Możliwość pozyskania środków z Unii Europejskiej 4. Rozwinięta infrastruktura socjalna. 5. Rozwój form środowiskowego wsparcia osób niepełnosprawnych. 6. Możliwość rozwoju grup samopomocowych. 7. Wzrastająca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym. 8. Współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym. 9. Likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w budynkach użyteczności publicznej. 10. Obowiązek poznania języka migowego jako języka urzędowego (wg nowego rozporządzenia)	1. Słabe zrozumienie specyfiki potrzeb osób niepełnosprawnych w aspekcie edukacji, rehabilitacji społecznej i zawodowej. 2. Częste zmiany przepisów dotyczące osób niepełnosprawnych. 3. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych. 4. Starzenie się społeczeństwa. 5. Pauperyzacja społeczeństwa, w tym osób niepełnosprawnych. 6. Roszczeniowe nastawienie niepełnosprawnych świadczeniobiorców pomocy społecznej. 7. Niekorzystne dla osób niepełnosprawnych zmiany na rynku pracy. 8. Niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych utrudniający podjęcie zatrudnienia. 9. Zbyt rzadkie upowszechnianie w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw. 10. Zmniejszająca się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 11. Wypalenie zawodowe osób udzielających wsparcia.

XII. PODSUMOWANIE

„Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 -2026” jest dokumentem perspektywicznym, przewidzianym do realizacji w okresie 6 - letnim.

Cele zapisane w programie charakteryzują się dużym stopniem ogólności, ale w oparciu o nie istnieje możliwość tworzenia projektów szczegółowych, dotyczących wąskiego wycinka zagadnień ujętych w programie.

Program jest dokumentem otwartym. Może być zmieniany i aktualizowany w zależności od występujących potrzeb. Jest dokumentem o charakterze interdyscyplinarnym, którego wdrażanie wymaga współpracy wielu partnerów społecznych, w tym samorządu powiatowego i samorządów gminnych, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,

instytucji oświaty, kultury, sportu i turystyki, jednostek służby zdrowia, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, podmiotów zajmujących się aktywizacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych i ich rehabilitacją.

Na terenie powiatu łosickiego różne instytucje podejmują liczne działania na rzecz osób niepełnosprawnych mające na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności i poprawę jakości życia osób z różnymi dysfunkcjami.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w środowisku lokalnym samorządy oraz instytucje, organizacje pozarządowe, placówki pomocy społecznej, oświatowe, służby zdrowia integrują swoje działania skierowane do tych osób. Przynosi to wymierne efekty w postaci zabezpieczenia socjalnego, likwidacji barier funkcjonalnych, wzrostu liczby osób korzystających z pozamaterialnych form pomocy.

Zakres realizacji zadań ujętych w programie uzależniony będzie od wielkości środków finansowych Samorządu Powiatowego a także środków samorządów gminnych. Będzie to zależne również od wielkości środków własnych podmiotów realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych zlecane do realizacji przez samorządy.

Część zadań zapisana w programie możliwa będzie do realizacji ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywanych corocznie Samorządowi Powiatowemu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz.573) Również od wielkości tych środków zależy zakres realizacji zadań zaplanowanych w programie.

Przewiduje się także możliwość ubiegania się o środki na działania skierowane do osób niepełnosprawnych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Łosickiego

Marek Gromadzki